

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 14 marca 2016 r.

Adam Bodnar

VII.519.2.2016.AJK

**Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości**

Ministerstwo Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Na wstępie pragnę wyrazić swoją aprobatę wobec wprowadzenia ustawą z dnia 28 stycznia 2016 r. – *Prawo o prokuraturze* (Dz. U. poz. 177, dalej: prawo o prokuraturze) jawności prokuratorskich postępowań dyscyplinarnych. Od dłuższego bowiem czasu Rzecznik Praw Obywatelskich zabiegał o wprowadzenie do polskiego porządku prawnego przejrzystości postępowań dyscyplinarnych prokuratorów (por. m.in. wystąpienie Rzecznika z dnia 14 lutego 2013 r., znak sprawy: RPO-603017-II/08/MW).

Jednocześnie moje wątpliwości wzbudziła, uregulowana w prawie o prokuraturze, kwestia **wyłaczenia odpowiedzialności dyscyplinarnej za działanie lub zaniechanie prokuratora podjęte wyłącznie w interesie społecznym**. Zgodnie bowiem z art. 137 § 2 prawa o prokuraturze, **nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego działanie lub zaniechanie prokuratora podjęte wyłącznie w interesie społecznym**.

Zdaniem Sądu Najwyższego takie rozwiązanie **stwarza ryzyko szerokiej interpretacji, która może prowadzić do uchylenia się prokuratora od odpowiedzialności dyscyplinarnej nawet w razie rażącej i oczywistej obrazy prawa**. W opinii Sądu Najwyższego w sprawie projektu ustawy - Prawo o prokuraturze (pismo z dnia 8 stycznia 2016 r. pkt XII, s. 13) podkreślono, że: „na nieporozumieniu polega zredefiniowanie przewinienia dyscyplinarnego, którym w świetle art. 138 § 1 i § 2 projektu

jest oczywista i rażąca obraza przepisów prawa i uchybienie godności urzędu, za wyjątkiem działania lub zaniechania podjętego wyłącznie w interesie społecznym. (...) **Działanie w interesie społecznym jest wpisane w istotę zawodu prokuratora i działalności prokuratury jako organu ochrony prawnej. Stąd też każde działanie stanowiące rażąca obrazę przepisów prawa uchybienie godności urzędu powinno stanowić delikt dyscyplinarny**".

Zadaniem prokuratury jest strzeżenie praworządności i ściganie przestępstw. Postępowania dyscyplinarne mają na celu stwierdzenie, czy dany prokurator dopuścił się uchybień przewidzianych w ustawie, obejmujących zarówno przewinienia związane z wykonywaniem obowiązków służbowych, jak i stojących w sprzeczności z charakterem sprawowanego urzędu, w tym kierowanie aktów oskarżenia przeciwko osobom wobec których nie zebrano wystarczających dowodów.

W tym kontekście posłużenie się przez ustawodawcę pojęciem nieostrym jako przesłanką wyłączającą odpowiedzialność prokuratora za przewinienie dyscyplinarne, którą cechuje niedookreśloność, charakter oceny, odesłanie do kryteriów pozaprawnych oraz pozostawienie swobody decydentowi co do zastosowania tej normy prawnej budzi uzasadnione wątpliwości. Takie rozwiązanie zwiększa bowiem szanse prokuratora na uniknięcie odpowiedzialności dyscyplinarnej. Wskazana norma budzi jeszcze większe wątpliwości w kontekście ograniczonej odpowiedzialności karnej prokuratora, który nadal objęty jest immunitetem (por. art. 135 § 1 prawo o prokuraturze).

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2014 r., poz. 1648 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o poinformowanie Rzecznika, jakie *ratio legis* przyświecało wprowadzeniu do porządku prawnego art. 137 § 2 prawa o prokuraturze oraz o wskazanie, jakie mogą być potencjalne działania prokuratury, które nie są zgodne z interesem społecznym.

Podpis na oryginale